

הרכב שקנית בליסינג עוקל ע"י הוצל"פ? בבור זה אתה לא לבד

אם חברת הליסינג נקלעת לקשיים, הבנק עלול לעקל מכוניות שהוחכרו ממנה בידי אנשים פרטיים ■ איך יוצאים מזה?

עו"ד מאיר פוקס 9/3/14

בשנים האחרונות נפוצו בארץ שיטות מימון לחכירה של מכוניות יד שנייה באופן דומה לשיטות המימון המקובלות אצל יבואני רכב, לאלה הקונים מכוניות חדשות מה"ניילונים".

חברות ליסינג רבות מאפשרות לחכור רכב יד שנייה על ידי קבלת הלוואה, תשלום חלק קטן יחסית מראש וסכום נוסף בפריסה ל-36 חודשים. בנוסף, הן מאפשרות לדחות תשלום משמעותי נוסף לסוף תקופת החכירה, במה שקרוי הלוואת "בלון" או "בוליט", במקרה שבו החוכר יחפוץ לרכוש את הרכב בסוף תקופת החכירה. שיטת מימון זה מאפשרת לרוכשי הרכב לשלם סכום חודשי נמוך יחסית ועדיין לנהוג ברכב שגילו עדיין לא חוצה את החמש שנים על הכביש.

בשיטת מימון זו הרכב נשאר רשום בבעלות חברת הליסינג וכדי להבטיח את תשלומי ההלוואה על ידי החוכר, נרשם משכון לטובת חברת הליסינג על הרכב עד לפרעון הסופי של ההלוואה.

ואולם, המצב מסתבך כאשר גורם מימון נוסף נכנס לתמונה, בדמות בנק או גורם מממן חיצוני אחר, אשר חובש שני כובעים: בכובע אחד, אותו גורם נותן הלוואה לחברת הליסינג לרכוש את הרכב מהיבואן; בכובע השני, אותו גורם נותן הלוואה לחוכר הרכב, אשר נפרסת כאמור על פני חודשים.

כמה מחברות הליסינג פיתחו שיטה מתוחכמת עוד יותר, המאפשרת להם לקבל הזרמה של כספים מראש, על ידי כך שהגורם המממן נותן לחוכר הלוואה משמעותית המשולמת לחברת הליסינג עוד בתחילת תקופת החכירה, שלא כמו בשיטה המקובלת שבה התמורה מועברת לחברת הליסינג בתשלומים במשך חודשים.

במקרה אשר אירע לאחרונה, הוא אינו המקרה הבודד, חוכרי הרכב קמו בוקר בהיר אחד ולא מצאו את הרכב, משום שפקידי ההוצאה לפועל גררו אותו. למה זה קרה? כי חברת הליסינג הפכה להיות חדלת פרעון ולא הייתה יכולה לעמוד בהתחייבויותיה כלפי הבנקים אשר מימנו את החברה.

במצב עניינים זה, הפעולה המיידית וההגיבית של הבנקים הייתה לממש את המשכון שיש להם על הרכב, לתפוס את הרכב על ידי פעולה של המפרקים הזמניים של החברה ולקבל אישור של בית המשפט למכור את רכב למרבה במחיר.

הבעיה אשר ניצבה בפני חוכרי המכוניות הללו הייתה חריפה ביותר בהתחשב בכך שהם כבר שילמו מראש לחברת הליסינג כ-55% משווי הרכב, ועתה, למרות שהרכב נלקח מהם, הבנק המממן דרש להמשיך ולקבל את תשלומי ההחזר על ההלוואה אשר ניתנה להם בגין חכירת הרכב עד לתום תקופת ההלוואה.

בצר להם פנו חוכרי המכוניות לבית המשפט וביקשו צו מניעה זמני האוסר על המפרקים הזמניים למכור את המכוניות לצד ג', וכן בקשה לחייב את המפרקים למכור להם את המכוניות בחזרה תמורת אותה הלוואת בלון אשר היו זכאים לשלם בסוף התקופה.

במקרה המדובר, הבנק נהג בהגינות וביושר והסכים לאפשר לחוכרים לרכוש את המכוניות תמורת תשלום ה"בלון". מובן שהסכמת הבנק לא נעשתה מסיבות אלטרואיסטיות בלבד, אלא כי הוא הכיר בכך שאדם המכיר את הרכב ויודע את שווי, ישלם סכום גבוה יותר מאשר הבנק יוכל לקבל במכירה פומבית, שתנוהל על ידי מפרקי החברה.

המסקנה? אם חוכר רכב מחליט, או מחוייב, לשלם סכום מקדמה נכבדה בתחילת תקופת החכירה, ומתכוון לרכוש את הרכב בסוף התקופה, עליו לדאוג לכך שהרכב יהיה רשום על שמו ולא על שם חברת הליסינג.

באופן זה, גם אם רשום משכון על זכויותיו ברכב לטובת גורם מממן, הרכב לא יילקח ממנו, אלא אם הוא עצמו יפר את תנאי ההלוואה. לחילופין, ייטיב החוכר לעשות אם ידרוש מכתב החרגה מהבנק שמאשר שהרכב לא ישמש כבטוחה להתחייבויות חברת הליסינג כלפי הבנק, אלא אך ורק כבטוחה להתחייבויות החוכר לפי תנאי ההלוואה שנטל הוא מהבנק.

■ הכותב הינו שותף במשרד גדעון קורן ושות'